

Regio Hart van Brabant

Jaarrapport

2012

INHOUDSOPGAVE

JAARUERSLAG	3
Programmaverantwoording	3
Paragrafen.....	23
JAAARREKENING	26
Balans per 31 december.....	26
Programmarekening	28
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 2012	30
Toelichting op de balans per 31 december.....	31
Toelichting op de programmarekening 2012	34
Vaststellingsbesluit.....	37
OVERIGE GEGEVENS	38
Algemene reserve, voorstel resultaatbestemming.....	38

Jaarverslag

Programmaverantwoording

1. Vooraf

In deze Programmaverantwoording wordt inhoudelijk verslag gedaan van de resultaten van het publieke samenwerkingsverband Regio Hart van Brabant. In 2012 werkten acht gemeenten samen onder deze nieuwe naam: Dongen, Gilze en Rijen, Goirle, Hilvarenbeek, Loon op Zand, Oisterwijk, Tilburg, Waalwijk. Het samenwerkingsverband heet officieel via de gemeenschappelijke regeling nog steeds Regionaal Overleg Midden-Brabant (ROM), maar deze naam wordt in de praktijk niet meer gebruikt. Een officiële naamswijziging volgt bij aanpassing van de gemeenschappelijke regeling in 2013.

Het algemeen bestuur van Regio Hart van Brabant was in 2012 als volgt samengesteld:

- Peter Noordanus, burgemeester van Tilburg (voorzitter);
- Nol Kleijngeld, burgemeester van Waalwijk (vice-voorzitter);
- Simone Dirven-van Aalst, burgemeester van Dongen (bestuurlijk secretaris);
- Jan Boelhouwer, burgemeester van Gilze en Rijen (lid);
- Machteld Rijdsdorp, burgemeester van Goirle (lid);
- Ryan Palmen, burgemeester van Hilvarenbeek (lid);
- Wim Luijendijk, burgemeester van Loon op Zand (lid);
- Hans Janssen, burgemeester van Oisterwijk (lid).

De samenwerkende wethouders in de regio waren in 2012 verenigd in een zestal portefeuillehoudersoverleggen:

- Arbeidsparticipatie;
- Economische Zaken, Recreatie & Toerisme;
- Milieu & Afval;
- Maatschappelijke Ontwikkeling & Jeugd, Jeugdgezondheidszorg;
- Ruimtelijke Ordening & Volkshuisvesting;
- Verkeer & Vervoer.

Hoofdstuk 2 van dit verslag geeft een beeld van de resultaten van hun inspanningen. Er ligt een nadruk op de programma's en projecten die in 2012 onderdeel waren van de begroting van Regio Hart van Brabant. In dit hoofdstuk eerst een beeld van de aanloop naar deze resultaten en de wijze waarop een en ander is georganiseerd.

1.1 Van impuls naar concrete werkagenda

2010 was het jaar waarin de regionale samenwerking in het Hart van Brabant in alle opzichten een stevige impuls kreeg. De samenwerking tussen overheid, bedrijfsleven en onderwijs binnen 'De Ideale Connectie' werd doorontwikkeld en geïnstitutionaliseerd in de stichting Midpoint Brabant, onder meer door installatie van een Regional Development Board met kopstukken uit bedrijfsleven, onderwijs en overheid. De samenwerking tussen de gemeenten onderling in het Regionaal Overleg Midden-Brabant (ROM) werd omgevormd naar Regio Hart van Brabant en er werd besloten strategische werkagenda voor de samenwerkende gemeenten vorm te geven.

De werkagenda is in 2011 opgesteld door Royal Haskoning, na gesprekken met colleges, coördinerende ambtenaren en Midpoint Brabant. De agenda is in de colleges en raden van alle acht gemeenten behandeld en overgenomen. In december 2011 was de behandeling van de agenda in de laatste gemeenten aan de orde, zodat begin 2012 met de uitvoer van de agenda gestart kon worden.

1.2 Van werkagenda naar projecten

In 2011 is eveneens de concretisering van de werkagenda naar projecten gemaakt. In totaal zijn in 2011 twaalf prioritaire projecten benoemd. Hier zijn in de loop van 2012 een aantal prioriteiten bijgekomen met het oog op de uitvoering van de begroting 2013. De helft van de prioriteiten betreft projecten die de overheidsbijdrage aan de triple helix programma's van Midpoint Brabant vormen. De programma's Logistic Cities, Leisure Boulevard, Care Avenue en Aerospace & Maintenance Cluster zijn hiermee verzekerd van eenduidige ondersteuning door de regiogemeenten. De andere helft betreft projecten op het vlak van algemene publieke samenwerkingsopgaven, zoals de regionale sociale agenda.

1.3 Van projecten naar projectstructuur...

In 2011 is na het opstellen van de werkagenda tevens de eerste stap gezet om per prioritair project een bestuurlijk trekker aan te wijzen en een ambtelijk opdrachtgever. De ambtelijke opdrachtgevers zijn allen functionarissen op directieniveau. Bestuurder en ambtenaar verstrekken vervolgens een projectopdracht aan een projectleider die benoemd zal worden op basis van een door hen opgesteld startdocument. De projectleider schrijft vervolgens een projectplan. Dit laatste geldt uitsluitend voor nieuwe projecten en in mindere mate voor al lopende trajecten. Een en ander heeft in 2012 geresulteerd in een matrix met daarin alle prioriteiten uit de werkagenda en de benoeming door het Algemeen Bestuur per prioriteit van de 'driehoek' bestuurlijk trekker, ambtelijk opdrachtgever, ambtelijk projectleider. Voordracht van de namen van bestuurders gebeurde zo veel mogelijk in samenspraak met de portefeuillehouders, voordracht van de namen van ambtenaren gebeurde zo veel mogelijk via de Kring Gemeentesecretarissen.

1.4 ...En naar overall programmasturing

Eind 2011 werd door de samenwerkende gemeenten de Programmamanager Hart van Brabant aangesteld. Tevens werd bij Midpoint Brabant een management assistente aangesteld waar deze parttime (16 uur per week) beroep op kan doen. De Programmamanager en managementassistente zijn gehuisvest op dezelfde locatie als Midpoint Brabant. Zodoende kan dagelijkse afstemming met Midpoint Brabant optimaal plaatsvinden.

De programmamanager verzorgt vanuit dit compacte programmabureau de dagelijkse overall programmasturing. Hij vervult de rol van eerste beleidsadviseur aan het algemeen bestuur en werd vanuit die rol in 2012 verantwoordelijk gesteld voor:

- het ambtelijk secretariaat van de vergaderingen van algemeen bestuur (en eventueel dagelijks bestuur),
- de coördinatie op de jaarlijkse organisatie van vier Hart van Brabanddagen en op termijn twee Radendagen en het daartoe (inhoudelijk) organiseren van vier voorbereidende overleggen van de Kring Gemeentesecretarissen en vier voorbereidende overleggen van de ambtelijke coördinatoren, respectievelijk twee voorbereidende overleggen met de griffiers van de deelnemende gemeenten,
- de coördinatie op de werkzaamheden -door de ambtelijk coördinatoren van de deelnemende gemeenten- die verband houden met de ambtelijke ondersteuning van de portefeuillehoudersoverleggen,
- het voeren van programmamanagement gericht op realisatie van de doelen uit de strategische agenda en de daarvan afgeleide jaarlijkse begroting met uitvoeringsprogramma.

Het voeren van programmamanagement, zoals bij het laatste gedachtestreepje genoemd, werd in 2012 geconcretiseerd. Hieronder wordt verstaan dat:

- de samenhang van projecten met de strategische agenda wordt bewaakt; de samenhang en afstemming tussen projecten uit de agenda wordt bewaakt;
- gevraagd en ongevraagd inhoudelijk advies wordt gegeven aan bestuurlijke en ambtelijke opdrachtgevers en projectleiders; procesmanagement wordt gevoerd in de richting van projectleiders en in afstemming met deze en met de ambtelijke opdrachtgever (externe) opdrachten worden verstrekt en facturen worden betaald;
- afwijkingen van projectopdrachten en daarin vastgelegde afspraken over taakverdeling, governance en financiën aan het algemeen bestuur worden gerapporteerd;

- organisatorisch en financieel advies bij de totstandkoming van de jaarlijkse begroting met uitvoeringsprogramma en de totstandkoming van het inhoudelijk en financieel jaarverslag wordt gegeven;
- advies gegeven wordt bij de aanwijzing van projectleiders door portefeuillehoudersoverleggen;
- en tenslotte dat gevraagd en ongevraagd advies gegeven wordt met betrekking tot het functioneren van de gemeenschappelijke regeling.

1.5 Programmasturing in netwerksamenwerkingsverband

Het compacte programmabureau moest in 2012 gaan functioneren als een spin in het web van een netwerksamenwerkingsverband. Het doel was om met weinig overhead en weinig mensen op de loonlijst van Regio Hart van Brabant veel voor elkaar te krijgen. Om dit mogelijk te maken werden binnen alle samenwerkende gemeenten zogenaamde interne Hart van Brabant coördinatoren benoemd. Deze interne Hart van Brabant coördinatoren vormen een praktisch aanspreekpunt voor het programmabureau en zijn ambtelijk ondersteuner van het college van burgemeester en wethouders bij hun gemeente in opdracht van de eigen gemeentesecretaris voor zaken die de regionale samenwerking betreffen.

Daarnaast hadden de portefeuillehoudersoverleggen in de meeste gevallen al een zogenaamde ambtelijke coördinator. Deze verzorgt de ambtelijke ondersteuning van de bestuurlijk voorzitter van het portefeuillehoudersoverleg en zorgt daarmee voor (agenda technische) voorbereiding voor het overleg en coördinatie op de ambtelijke uitwerking van de uitkomsten van het overleg. In de gevallen waarin dat nog niet zo was, of waarin vervanging aan de orde was, werd de coördinator in 2012 benoemd.

Het programmabureau Regio Hart van Brabant organiseerde in 2012 een viertal zogenaamde coördinatorenoverleggen per jaar waarbij zowel de interne Hart van Brabant coördinatoren als de ambtelijk coördinatoren van de portefeuillehoudersoverleggen aanwezig waren. Een en ander ter voorbereiding op de eerstvolgende Hart van Brabantdag en ter onderlinge afstemming van de agenda's van de overleggen op die dag.

1.6 Naast organisatie ook financiële middelen

Met alle zojuist beschreven doorgevoerde maatregelen werd de basis gelegd voor een organisatie die de uitvoering van de strategische werkagenda (en van het jaarlijks daarvan af te leiden uitvoeringsprogramma met bijbehorende begroting) aan moet kunnen. Omdat er tot en met 2011, op basis van de marginale bijdrage van de deelnemende gemeenten van bruto 0,45 cent per hoofd van de bevolking, na aftrek van de apparaatskosten nagenoeg geen werkbudget overbleef voor uitvoering van de werkagenda, werd in 2012 op advies van het programmabureau door het Algemeen Bestuur besloten om naast de zogenaamde 'reserve Sociale Innovatie en Werkagenda' ook de 'vrijgevallen reserve BWS (Besluit Woninggebonden Subsidie)' te gaan besteden aan realisatie van de werkagenda. Het betrof een bedrag van in totaal ongeveer € 0,9 mln. Een deel van dat bedrag kwam via een wijziging van de begroting van 2012, die eveneens werd doorgevoerd, al in datzelfde jaar ter beschikking voor de uitvoer van projecten, maar het grootste deel komt beschikbaar in 2013.

Daartoe werd in 2012 voor het eerst een programmabegroting voor het jaar 2013 geschreven die, in vergelijking met de jaren ervoor, een veel uitgebreidere onderbouwing geeft voor de activiteiten die ondernomen zullen gaan worden en die volgens de geldende tijdslijnen uit de gemeenschappelijke regeling op 15 juli bij de toezichthouder van regionale samenwerkingsverbanden (de provincie Noord-Brabant) werd aangeleverd. Vanwege de tijdige aanlevering kwam het verscherpte toezicht dat de provincie tot dat moment op de regio van toepassing had verklaard te vervallen.

De begroting voor 2013 werd door het Algemeen Bestuur vastgesteld met uitzondering van de meerjarenbegroting. Zulks omdat een aantal gemeenteraden, middels het geven van het gevoelen over de begroting, kenbaar maakte dat er nog niet voldoende onderbouwing was voor een oplopende bijdrage van de deelnemende gemeenten in de jaren na 2013.

Met de begroting 2013 werd tevens een aangepaste Gemeenschappelijke Regeling ter vaststelling aan de gemeenteraden aangeboden. De aanpassingen betroffen met name verandering van de naam naar regio Hart van Brabant en de creatie van meer ruimte voor de uitvoer van projecten uit de werkagenda. Ofschoon de nieuwe Gemeenschappelijke Regeling in een meerderheid van de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten werd aangenomen, werd deze niet door het AB vastgesteld omdat dit een unaniem onderschrijven van de regeling van belang vindt voor het draagvlak van de regionale samenwerking. Samenwerking geschiedt in 2012 daarom nog op basis van de oude, nog geldende, gemeenschappelijke regeling ROM. In 2013 wordt, na dialoog met de gemeenteraden hierover, opnieuw een aangepaste gemeenschappelijke regeling ter vaststelling aangeboden.

2. Resultaten

Alles overziend was er gedurende de laatste vijf maanden van 2012, op basis van de begrotingswijziging voor 2012, werkbudget beschikbaar voor de uitvoer van programma-activiteiten en projecten. En werd met die uitvoer gestart op basis van de geldende gemeenschappelijke regeling ROM. Er werden zodoende vermeldenswaardige resultaten geboekt op de organisatie van het apparaat (paragraaf 2.1), de reguliere programma-activiteiten (paragraaf 2.2), op projecten die via de begrotingswijziging begroot waren in 2012 (paragraaf 2.3) en op projecten die af gefinancierd waren via andere dekkingsbronnen (paragraaf 2.4).

2.1 Apparaat

Het programmabureau en de daarmee gepaard gaande apparaatskosten weken op onderdelen licht af van de begroting, maar bleven in zijn totaal binnen het voor 2012 begrote bedrag. Als vermeldenswaardig resultaat kan hier nog opgemerkt worden dat een relatiebeheersysteem werd aangeschaft in samenwerking met Midpoint Brabant en dat de kosten daarvan werden gedeeld. Het relatiebeheersysteem kan door beide partijen de komende jaren worden gebruikt en zal in belang toenemen naarmate het verder gevuld wordt met bestuurlijke contacten, contacten uit het bedrijfsleven en contacten uit het onderwijs. Het systeem wordt door Regio Hart van Brabant in eerste instantie vooral gebruikt voor het aanschrijven van bestuurders en ambtenaren met uitnodigingen en vergaderstukken voor de Hart van Brabantdagen.

2.2 Reguliere programma-activiteiten

Tot de reguliere programma-activiteiten rekenen we de organisatie van de Hart van Brabantdagen en Radendagen. Daarop wordt in deze paragraaf een toelichting gegeven. Evenals op de integratie van de vergaderingen van de Districtelijke Driehoek en het Dagelijks Bestuur van Midpoint Brabant op de Hart van Brabantdagen en op de trajecten in het kader van governance en democratische legitimatie die uit de eerste Radendag voortvloeiden. Daarna volgt een toelichting op de verschillende communicatie-uitingen die werden ontwikkeld. Tenslotte gaan we in op het traject 'Veerkrachtig Bestuur in Brabant', dat weliswaar een incidenteel project betreft dat niet is ingezet door regio Hart van Brabant zelf, maar dat wel om facilitering door het programmabureau vraagt en in die zin in 2012 tot de reguliere programma-activiteiten gerekend mag worden. In lijn met de eerste aanbevelingen die volgen uit dit traject is de regionale samenwerking uitgebreid met de gemeente Heusden die op basis van een samenwerkingsovereenkomst toetreedt tot het verband. Ook hierop een korte toelichting.

2.2.1 Hart van Brabantdagen

In 2012 werden conform planning vier Hart van Brabantdagen georganiseerd. Ze vonden achtereenvolgens plaats in maart Tilburg (Audax Textielmuseum), in mei in Waalwijk (gemeentehuis), in september in Oisterwijk (Tiliander) en in december in Hilvarenbeek (Landgoed Groenedaal). Op de Hart van Brabantdagen hebben steeds alle portefeuillehoudersoverleggen plaatsgevonden:

- Arbeidsparticipatie,
- Ruimtelijke Ordening & Volkshuisvesting,
- Verkeer & vervoer,
- Milieu & Afval,
- Economische Zaken, Recreatie & Toerisme
- Jeugd, Jeugdgezondheidszorg en Onderwijs & Maatschappelijke Ontwikkeling.

Daarnaast vonden telkens de vergaderingen plaats van de Kring Gemeentesecretarissen en het Algemeen Bestuur. Beide vergaderingen werden steeds inhoudelijk voorbereid door het programmabureau. In aanvulling hierop werden vier vergaderingen van de Kring Gemeentesecretarissen en vier coördinatoren overleggen georganiseerd ter voorbereiding op de Hart van Brabantdagen. Tenslotte werden een aantal extra vergaderingen van het AB belegd ter behandeling van de begroting en gemeenschappelijke regeling.

Op de Hart van Brabantdagen wordt telkens een netwerklunch gehouden voor alle aanwezige bestuurders, evenals een inhoudelijke plenaire sessie. Tijdens deze sessie werden steeds (veelal) externe sprekers uitgenodigd die actuele onderwerpen kwamen toelichten. De kosten voor de organisatie van de Hart van Brabantdagen bleven binnen begroting.

2.2.2 Vergaderingen DB Midpoint Brabant en Districtelijke Driehoek

Bij wijze van proef en om reden van diverse gezamenlijke agendapunten met de vergadering van het Algemeen Bestuur van Regio Hart van Brabant vergaderde het Dagelijks Bestuur van Midpoint Brabant in september eveneens op de Hart van Brabantdag, tijdens een ontbijtsessie voorafgaand aan de vergadering van het Algemeen Bestuur van Regio Hart van Brabant. Omdat dit goed en efficiënt bleek te werken is besloten de vergaderingen van het DB van Midpoint Brabant vanaf 2013 structureel op de Hart van Brabantdagen te integreren.

In lijn met het idee om de vergaderingen van het DB van Midpoint Brabant te integreren op de Hart van Brabantdagen, ontstond hetzelfde idee voor de bijeenkomsten van de Districtelijke Driehoek. De Districtelijke Driehoek is het overleg waarin de burgemeesters van Hart van Brabant samen met de politie en het Openbaar Ministerie afspraken maken over veiligheid en de aanpak van criminaliteit. Deze vergaderingen vinden vanaf december 2012 plaats op de Hart van Brabantdag.

2.2.3 Radendagen

Een nieuw fenomeen in de regionale samenwerking zijn de in 2012 geïntroduceerde Hart van Brabant-Radendagen. Op 27 oktober 2012 vond de eerste Radendag plaats in het Koning Willem II stadion in Tilburg. Met een opkomst van ongeveer 90 raadsleden en bestuurders was het een goed bezochte eerste bijeenkomst in zijn soort. Radendagen hebben in dit stadium geen officiële status en daarmee geen besluitvormend karakter. De bedoeling van deze dagen is dialoog voeren en informatie uitwisselen. De Radendag werd georganiseerd door het programmabureau in opdracht van het Algemeen Bestuur. Voor de organisatie werd nadrukkelijk samenwerking gezocht met een werkgroep van griffiers van de samenwerkende gemeenten in de regio.

De eerste Radendag stond in het teken van vorm (de wijze waarop de regionale samenwerking is georganiseerd) en inhoud. In algemene zin kon geconcludeerd worden dat breed draagvlak bestaat voor regionale samenwerking. Algemeen werd erkend dat er verschillende kansrijke economische sectoren aanwezig zijn in de regio die met strategische, maar ook met operationele samenwerking verder versterkt kunnen worden. Bij de governance en de wijze waarop de betrokkenheid van de raden bij de regionale samenwerking wordt georganiseerd werden nog wel kritische kanttekeningen geplaatst.

De organisatiekosten voor de Radendag bleven binnen het daarvoor begrote bedrag.

2.2.4 Governance en verbetering democratische legitimatie

In lijn met de uitkomsten van de Radendag gaf het Algemeen Bestuur een werkgroep bestaande uit onder meer drie gemeentesecretarissen, een vertegenwoordiger van Midpoint Brabant, de interne Hart van Brabant coördinator van de gemeente Tilburg en de programmamanager de opdracht de governance van zowel Regio Hart van Brabant als Midpoint Brabant onder de loep te nemen en met verbetervoorstellen te komen aan het Algemeen Bestuur. De werkgroep is in 2012 gestart met onder meer een korte benchmark bij de andere Brabantse regio's.

Daarnaast zal, onder leiding van een werkgroep van griffiers, met gebruikmaking van specialistische kennis van Tilburg University, gekeken worden naar mogelijkheden tot verbetering van de democratische legitimatie van de regionale samenwerking. Hiertoe werd een opdracht verstrekt aan dr. Tamara Metze, universitair docent aan de Tilburg School of Politics and Public Administration. De uitkomsten van beide trajecten worden in de eerste helft van 2013 verwacht en meegenomen in de voorstellen voor een aangepaste Gemeenschappelijke Regeling.

2.2.5 Brochure

Regio Hart van Brabant heeft als samenwerkingsverband weinig profileringsdoelstelling. Het merk van de regio is Midpoint Brabant. Niettemin is het belangrijk om het verhaal van de intergemeentelijke samenwerking op orde te hebben en te kunnen vertellen. Met name in bestuurlijke kringen en bijvoorbeeld bij lobby bij hogere overheden. In 2012 werd voor deze PR-doeleinden een uitgebreide brochure ontwikkeld en uitgegeven. De brochure omvat in fullcolour opgemaakte boekvorm een wervende versie van de werkagenda van de regio. Voor de brochure zijn ook (soms internationale) kopstukken uit bedrijfsleven en onderwijs geïnterviewd die met hun pleidooi het nut en de noodzaak van goede intergemeentelijke samenwerking ondersteunen.

De brochure werd op 31 mei 2012, tijdens een door Regio Hart van Brabant in samenspraak met de provincie Noord-Brabant georganiseerd bezoek van de Commissaris der Koningin Wim van de Donk en gedeputeerden Bert Pauli en Brigitte van Haaften, aan de provincie Noord-Brabant aangeboden. Zulks bij wijze van antwoord op de oproep van de CdK om te laten zien dat de regio niet het 'Gat van Brabant', maar 'het Hart van Brabant' is. Mede in samenhang met de inhoudelijke dialoog over de stand van zaken van de samenwerking, leverde dit complimenten op vanuit het Provinciehuis over de stappen die de regio in korte tijd weet te maken. Het positieve oordeel over de regionale samenwerking in Hart van Brabant zou later dat jaar nog op formelere wijze onderstreept worden in het rapport van de commissie Huijbregts die de regio op bestuurskracht onderzocht (zie hiervoor de paragraaf 2.2.8 Veerkrachtig Bestuur in Brabant).

De kosten voor de productie van de brochure overschreden het daarvoor begrote bedrag. De verklaring hiervoor is tweeledig. De brochure moest onder grote tijdsdruk tot stand komen. Daardoor waren meer kosten gemoeid met uitbesteding dan vooraf voorzien. Daarnaast was een separaat bedrag begroot voor de ontwikkeling van een huisstijl. De ontwikkeling hiervan was nodig voor de brochure, maar had nog niet plaatsgevonden bij aanvang van het productieproces van de brochure. De ontwikkeling van de huisstijl werd daarmee grotendeels onderdeel van de productie van de brochure. De kostenoverschrijding op de productie van de brochure valt nagenoeg weg tegen de onder-uitputting van het budget voor de ontwikkeling van de huisstijl.

2.2.6 Website

Afgezien van de brochure werd in 2012 een eigen website ontwikkeld, gebouwd en gevuld. De website (www.regio-hartvanbrabant.nl) ging in het najaar van 2012 online. De website is naast een digitale brochure, vooral ook een bestuurlijk platform waarop publicaties te vinden zijn en vergaderstukken voor de Hart van Brabant Radendagen. In 2012 werd met behulp van de website de overgang in gang gezet van aanlevering per email van alle vergaderstukken voor alle portefeuillehoudersoverleggen (waardoor sommige secretariaten overspoeld werden met stukken voor verschillende overleggen), naar het beschikbaar stellen van de stukken op dit platform. In pdf-formaat, zodat ze ter vergadering op de tegenwoordig alom gebruikte tablets bekeken kunnen worden.

Het is de bedoeling om de website zoveel mogelijk interactief te maken. Daarom zijn op de website alle tweets zichtbaar gemaakt die worden verstuurd met #HartvanBrabant en is er een forum waarop leden (raadsleden, burgemeesters, wethouders) met elkaar van gedachten kunnen wisselen over actuele onderwerpen. Het gebruik van het forum is in 2012 nog minimaal en zou verder gestimuleerd kunnen worden.

De productiekosten voor de website bleven binnen het daarvoor begrote bedrag.

2.2.7 Ontwikkeling Huisstijl en standaardproducten

Met de naamswijziging die in 2012 werd doorgevoerd van Regionaal Overleg Midden-Brabant (ROM) naar Regio Hart van Brabant werd de ontwikkeling gemarkeerd die de regionale samenwerking doormaakt naar een, binnen de regio en binnen Brabant, stevig verankerd en gezamenlijk als nodig gevoeld verband, dat op tastbaar resultaat is gericht. Daarbij hoort ook een doelmatige, maar wat meer tot de verbeelding sprekende, huisstijl. Deze huisstijl is in 2012 ontwikkeld en vormde de basis voor de brochure en de website, maar ook voor de productie van standaardproducten zoals, visitekaartjes, briefpapier en enveloppen. De productie hiervan vond plaats binnen het daarvoor gestelde budget.

2.2.8 Veerkrachtig Brabants bestuur

In 2012 onderzoeken de Vereniging van Brabantse Gemeenten en de provincie Noord-Brabant het vermogen van gemeenten om de Brabantse ambities mede te realiseren en het groeiende takenpakket adequaat te vervullen. De daartoe ingestelde commissie Krachtig Bestuur, heeft alle gemeenten in Regio Hart van Brabant afzonderlijk gescreend middels een bestuursscan. Daarnaast is er een regioscan afgenomen.

Ten behoeve van de regioscan besloot het Algemeen Bestuur burgemeester Nol Kleijngeld aan te wijzen als bestuurlijk trekker namens Regio Hart van Brabant, ambtelijk ondersteund door het programmabureau. In 2012 zijn bestuurlijk en ambtelijk gesprekken gevoerd met de provincie, is materiaal aangeleverd ten behoeve van het deskresearch voor de regioscan, is de regionale vragenlijst ingevuld en in het AB afgestemd en is in samenwerking met de provincie het zogenaamde regiogesprek georganiseerd. Bij dat gesprek zijn ook de ondernemers en het onderwijs betrokken.

De commissie heeft de opgedane kennis en de waarnemingen verwerkt tot voorlopige aanbevelingen voor Regio Hart van Brabant. Op woensdag 21 november 2012 heeft de commissie de voorlopige aanbevelingen voor de regio aangeboden aan Gedeputeerde Staten en de VBG. Ze stelt in het positieve rapport dat de huidige strategische samenwerking een goede uitgangspositie voor toekomstige ontwikkelingen biedt en dat de regio compact en slagkrachtig is. Positief noemt de commissie ook het bestuurlijk draagvlak bij de deelnemende gemeenten voor samenwerking op strategisch terrein op de schaal van de Regio Hart van Brabant. De gemeenten hebben elkaar gevonden in gemeenschappelijke doelen, belangen en acties. De gezamenlijke plannen zijn omgezet in een werkagenda en er is een fonds voor regionale ontwikkeling. Er is, al met al, in korte tijd een grote inhaalslag gemaakt.

Als aanbevelingen geeft de commissie de volgende zaken mee. De samenwerking met West- en Zuidoost-Brabant moet worden geïntensiveerd. Aandacht voor het onderscheidend vermogen van de regio is daarbij van belang. Regiogrenzen moeten sowieso als fluïde worden gezien. De commissie wijst daarnaast op het belang van het voeren van een tweesporenbeleid: de regio moet verder gaan met de uitvoering van de werkagenda op tactisch en operationeel niveau, maar moet ook aandacht besteden aan het bepalen van de lange termijn strategie. Verder is naar voren gekomen dat gemeenteraden nog te weinig betrokken worden bij regionale ontwikkelingen. Om democratische zeggenschap en verantwoordelijkheid beter te borgen, beveelt de adviescommissie aan om het onderwerp governance extra aandacht te geven. Tenslotte zou binnen de regio samenwerkingsverband De Langstraat beeldversterkend moeten kunnen gaan werken voor de regio als geheel. De gemeente Heusden moet in dit verband de ruimte krijgen zich aan te sluiten bij Regio Hart van Brabant.

2.2.9 Samenwerkingsovereenkomst gemeente Heusden

Veel van de aanbevelingen van de commissie Huijbregts (zie voorgaande paragraaf) zijn in lijn met wat Regio Hart van Brabant zelf ook als verbeterpunt onder de aandacht heeft. Zo was eerder in 2012 reeds een werkgroep geïnstalleerd om naar verbetermogelijkheden op het gebied van governance en democratische legitimatie te kijken (zie paragraaf 2.2.4). Ook de concrete invulling van een andere aanbeveling -aansluiting van de gemeente Heusden bij Regio Hart van Brabant- zat in de pen. Met de aanbevelingen van de commissie kreeg de concretisering ervan een extra boost, hetgeen resulteerde in een samenwerkingsovereenkomst tussen de gemeente Heusden en Regio Hart van Brabant die op 13 december 2012 werd ondertekend tijdens de Hart van Brabantdag. De totstandkoming van de overeenkomst werd vanuit het programmabureau gefaciliteerd.

Doel van de bestuurlijke samenwerking is via een brede en integrale regionale aanpak de slagkracht van de regio te vergroten en beter in te kunnen spelen op de aanstaande decentralisatie van overheidstaken. De gemeente Heusden en Regio Hart van Brabant zijn de samenwerking aangegaan omdat ze aanknopingspunten zien in de economische agenda van het samenwerkingsverband Midpoint Brabant dat in de regio van kracht is. Daarnaast zien de beide partijen mogelijkheden om concreter samen te werken aan de realisatie van de werkagenda van de Regio Hart van Brabant met naast economische ook algemene publieke opgaven, bijvoorbeeld op het gebied van infrastructuur en arbeidsmarkt.

De samenwerkingsovereenkomst gaat in op 1 januari 2013 en heeft een looptijd van 1 jaar. De overeenkomst vormt hiermee een eerste stap in de verder te verdiepen samenwerking. Beide partijen werken de participatie van Heusden in 2013 via een groeimodel uit. Aan de hand van een evaluatie wordt aan het einde van het jaar bepaald in hoeverre de samenwerking meer geformaliseerd kan worden tot volwaardige deelname van Heusden aan de Regio Hart van Brabant.

2.3 Projecten uit de Hart van Brabant begroting 2012

Voor het uitvoeringsprogramma van het jaar 2012 zijn, vanwege het feit dat pas na een begrotingswijziging voor dat jaar middelen beschikbaar kwamen en er toen nog vijf maanden resteerden, een achttal projecten voor uitvoering geprioriteerd. Bij sommige projecten gold dat voorzien werd dat er start mee gemaakt zou worden en dat ze zouden doorlopen in 2013. Hiermee is in het volwaardige uitvoeringsprogramma en de begroting van 2013 rekening gehouden. Onderstaand allereerst een toelichting op de behaalde resultaten per project uit de regiobegroting.

2.3.1 Projectplannen Leisure

Op leisure gebied hebben de samenwerkende gemeenten zich gecommitteerd tot een drietal projecten die nauw met elkaar samenhangen en die gezien kunnen worden als de overheidsbijdrage aan het triple helix programma Leisure Boulevard dat onderdeel is van Midpoint Brabant. Het gaat om de projecten: Ontsluiting Leisure Boulevard, Leisure Loket en Kansenskaart Leisure.

Bij het project "Ontsluiting Leisure Boulevard" gaat het om de realisatie van een levensechte, herkenbare en verbindende boulevard van Heusden, via Waalwijk en Tilburg naar Hilvarenbeek. Het betreft zowel de weginfrastructuur (onder meer de N261), het (hoogwaardig) openbaar vervoer als ook andere invullingen om de bereikbaarheid van het gebied optimaal te faciliteren, zoals de koppeling van openbaar vervoer op personenvervoer. De realisatie van die verbinding moet bijdragen aan een betere concurrentiekracht en vestigingsklimaat voor ondernemers en werknemers. Daarnaast dient de verbinding de aantrekkingskracht voor toeristen en recreanten te versterken.

De Kansenskaart Leisure vormt een praktisch instrument om te zien hoe en waar recreatieve en toeristische mogelijkheden in de regio kunnen worden ontwikkeld/verbeterd. Bij deze kaart hoort een rapport als toelichting, waarin de randvoorwaarden zijn gedefinieerd voor nieuwe vormen van leisure aanbod. Hierin worden de gemeenten aanknopingspunten geboden voor concrete vervolgstappen binnen de eigen gemeentegrenzen, voor wat betreft de fysieke ruimte, met aandacht voor ontsluiting, bereikbaarheid en OV mogelijkheden. Hierdoor moet het gemakkelijker worden om ontwikkelingsplekken te koppelen aan ontwikkelingsconcepten en ondernemers die deze wensen te realiseren.

Het Leisureloket van Hart van Brabant is het aanspreekpunt voor de Leisure-ondernemer met als doel te adviseren en wegwijs te maken in kansen en mogelijkheden voor recreatieve en toeristische activiteiten binnen de regio. Het Leisureloket draagt bij aan de ontwikkeling van kennis op het gebied van leisure en vrijetijdseconomie binnen Hart van Brabant. Het loket informeert en adviseert recreatie-ondernemers over procedures als bestemmingsplannen, benodigde vergunningen en de haalbaarheid van plannen bij het vestigen of uitbreiden van recreatieve activiteiten.

Vanwege de onderlinge samenhang tussen de projecten is ervoor de duidelijkheid voor gekozen dat één bestuurlijk duo de drie projecten trekt en er één bestuurlijke stuurgroep is voor alle projecten. Hiervoor werden in 2012 middels besluit van het AB benoemd:

- Bestuurlijk trekkers: burgemeester Hilvarenbeek Ryan Palmen, wethouder Loon op Zand Ruud van Eijkeren
- Bestuurlijke stuurgroep: burgemeester Hilvarenbeek Ryan Palmen, burgemeester Oisterwijk Hans Janssen, burgemeester Loon op Zand Wim Luijendijk, wethouder Loon op Zand Ruud van Eijkeren

Ook in het ambtelijk opdrachtgeverschap voor de projecten is een duidelijke lijn gebracht. Ook hier is een duo ingericht van de gemeentesecretarissen van Hilvarenbeek en Loon op Zand. De twee projecten die het meest met elkaar samenhangen zijn daarbij bij één ambtelijk opdrachtgever ondergebracht.

- Ambtelijk opdrachtgevers: gemeentesecretaris Hilvarenbeek Marty Horeman (Ontsluiting Leisure Boulevard), gemeentesecretaris Loon op Zand Monique van Bavel (Kansenskaart Leisure en Leisureloket)

Er is in de persoon van Liesbeth Trip een projectleider geworven en aangesteld en een startdocument geschreven voor alle drie de projecten dat eveneens is vastgesteld oor het AB. Naar aanleiding van het verschijnen van het ambitiedocument Leisure Boulevard 'Dreamport 2025' en de in het verlengde hiervan door Midpoint Brabant benadrukte noodzaak tot snelle oplevering van de Kansenskaart, besloten opdrachtgevers en bestuurlijke stuurgroep in samenspraak met de programmamanager tot het prioriteren van dit project. Een en ander heeft geleid tot een aanbestedingsprocedure waarbij uit drie externe bureaus een bureau werd gekozen dat in 2012 onder leiding van de projectleidster is gestart met de productie van de Kansenskaart Leisure. Oplevering van de Kansenskaart wordt begin 2013 voorzien.

Het gevolg van de prioritering en van het concreet starten met het project Kanskaart Leisure in plaats van met het schrijven van projectplannen is dat er meer kosten zijn gemaakt in 2012 dan begroot. Dit omdat in 2012 nog geen (start van) realisatie van projecten was voorzien, maar slechts het schrijven van een plan voor de realisatie. De leisure projecten zijn projecten die doorlopen in 2013 en waarvoor ook in dat jaar middelen zijn begroot. In zijn totaliteit wordt voorzien dat de kosten voor de drie projecten samen binnen de totale kosten blijven die daarvoor zijn begroot in 2012 en 2013 samen.

2.3.2 Onderzoek Slow Food/ Slow Recreatie

De slow food beweging beoogt de culturele of traditionele keuken te behouden en daarmee ook het oorspronkelijk gebruik van gewassen, zaden, dieren en landbouwgebruiken van een regio. Het gebruik van diverse traditionele, hoogwaardige producten van kleine producenten (boeren, vissers, slagers, tuinders, enz) staat centraal. Door middel van gezamenlijke maaltijden, proeverijen en educatieve projecten probeert slow food consumenten, koks en (detail)handel te interesseren voor de smaak van deze producten.

Omdat de regio Hart van Brabant in het gebied tussen Tilburg en Turnhout (in en rondom Hilvarenbeek en Goirle, maar ook in en rondom Oisterwijk) een uitstekende omgeving biedt voor de vestiging van slow food concepten gekoppeld aan recreatieve voorzieningen en eventueel innovatieve zorgconcepten en deze ingepast kunnen worden in een waardevol leisure landschap wordt reden gezien een onderzoek te doen naar de kansen voor ontwikkeling en vestiging deze concepten. Voor dit onderzoek was budget vrijgemaakt in 2012 en in 2013. Er was voorzien dat het van 2012 zou doorlopen in 2013.

Het onderzoek is nog niet gestart in 2012. Omdat de overtuiging onverminderd aanwezig is dat de regio kansen biedt voor dergelijke concepten en omdat het een mogelijk Interreg project zou kunnen betreffen dat voor cofinanciering in aanmerking zou kunnen komen wordt voorgesteld het bedrag dat voor dit onderzoek voor 2012 beschikbaar was met hetzelfde doel over te hevelen naar 2013.

2.3.3 Visie Aerospace & Maintenance Campus

Het project ' Gate 2 Aerospace & Maintenance' betreft de realisatie van een campus op de Ericsson locatie in de gemeente Gilze en Rijen door regionaal triple helix samenwerkingsverband Midpoint Brabant. Voor een succesvolle realisatie van dit project is het scheppen van de juiste randvoorwaarden door de overheid van belang. Vandaar dat de samenwerkende gemeenten in Hart van Brabant het project Aerospace & Maintenance Campus in hun strategische werkagenda hebben opgenomen. Een belangrijke randvoorwaarde is een doordachte visie op campusontwikkeling op deze locatie.

In 2012 zijn bestuurlijk trekker (wethouder Rolph Dols van de gemeente Gilze Rijen) en ambtelijk opdrachtgever (Hoofd Afdeling Economie & Arbeidsmarkt van de gemeente Tilburg) bij besluit van het AB benoemd om sturing te geven aan dit project. In samenspraak met de programmamanager is een startdocument opgesteld dat eveneens is vastgesteld door het AB. Vervolgens is op basis van het startdocument als ambtelijk projectleider Ron Askamp van de gemeente Gilze Rijen benoemd.

Onder aansturing van deze driehoek en in afstemming met het programmabureau is de opdracht verstrekt aan een extern bureau om de campusvisie op te leveren.

Deze visie, die van belang is voor de verdere ontwikkeling van deze locatie tot een volwaardige campus, en waarbij rekening is gehouden met de huidige vestiging van Ericsson en de omliggende gebieden (horecagelegenheid Wokplaza, de voormalige hockeyvelden en het gebied ten oosten van de Ericsson locatie), is intussen opgeleverd en kan door zowel de gemeente Gilze Rijen als door Midpoint Brabant worden ingezet bij het vormgeven van

bestemmingsplannen voor het gebied, respectievelijk om te sturen op het binden van gewenste bedrijvigheid. Daarnaast kan op basis van de campusvisie met de eigenaren van het vastgoed en de gronden eventueel een model vormgeven worden voor gezamenlijke deelname aan de ontwikkeling en exploitatie.

De kosten voor ontwikkeling van de campusvisie zijn ruim binnen de daarvoor begrote kosten gebleven.

2.3.4 Planvorming civiel medegebruik luchtmachtbasis

In 2012 is in Gilze en Rijen het Rotary Wing Training Centre (RWTC) gestart. Dit is een gezamenlijk initiatief van de World Class Aviation Academy (WCAA) en Gate 2 BV. WCAA is 100% dochter van ROC West Brabant en Gate 2 BV is opgericht door de gemeenten Gilze en Rijen en Tilburg. De gemeente Tilburg en de provincie Noord-Brabant hebben het project met een Samen Investeren subsidie en met cofinanciering mede mogelijk gemaakt. Launching customer van RWTC is Boeing, dat zijn opleidingen van de VS naar Gilze en Rijen heeft verhuisd.

Het RWTC moet op zijn beurt gezien worden als Launching Customer van Gate 2, Aerospace & Maintenance Campus. Daarnaast zijn reeds andere kleinere bedrijven op de locatie neergestreken. De focus ligt op het bieden van faciliteiten voor het onderhoud aan helikopters en andere niet-landingsbaan gebonden luchtvaart activiteiten en onderhoudsactiviteiten in het algemeen. Verdere uitbouw van de (onderwijs-)activiteiten en bedrijvigheid op de locatie kan een grote impuls krijgen door de mogelijkheid tot civiel medegebruik van de luchtmachtbasis, bijvoorbeeld van de overcapaciteit van de nieuwe state of the art onderhoudsruimte en van faciliteiten van de basis voor het accommoderen van vliegeropleidingen.

Voor het onderzoek naar de mogelijkheden tot civiel medegebruik was in 2012 een bedrag beschikbaar voor de inhuur van externe kennis/capaciteit. In de praktijk bleek inhuur van die capaciteit niet nodig. Met de inzet van capaciteit bij Defensie en Midpoint Brabant, waar nodig praktisch ambtelijk ondersteund en bestuurlijk ondersteund met lobby en ontvangsten van minister en staatssecretaris, is het onderzoek gestart. Een en ander werd mogelijk door het mooie lobbyresultaat dat werd behaald toen Defensie een verklaring ondertekende waarmee ze aangaf open te staan voor dit onderzoek. Het rapport is intussen opgeleverd. Het project krijgt een vervolg onder aansturing van Midpoint Brabant.

2.3.5 Regionale Ruimtelijke Visie

De Ruimtelijke (Structuur)visie Hart van Brabant is de ruimtelijke vertaling van de Werkagenda Hart van Brabant en geeft een lange termijn visie op de regio. Oplevering van de (structuur)visie was voorzien in 2013. Start van het project was voorzien in 2012.

Op basis van een bestuurlijk besluit in november 2009 van de acht samenwerkende gemeenten in Regio Hart van Brabant om tot een regionale ruimtelijke structuurschets te komen is in het najaar van 2010 het 'basisdocument voor de ruimtelijke structuurschets Hart van Brabant' gereedgekomen en aan de verschillende colleges aangeboden ter kennisname. Het basisdocument is een discussiestuk én als zodanig een 'eerste bod' van de acht Hart van Brabant-gemeenten aan andere partners in de regio. Het is een dynamisch werkdocument dat zowel inhoudelijk als tekstueel verder uitgewerkt, ingevuld en afgestemd moet worden.

In 2012 is volgens planning in het uitvoeringsprogramma voor dat jaar gestart met het vervolg op het basisdocument. Het vervolg moet in 2013 leiden tot de oplevering van de Ruimtelijke (Structuur)visie Hart van Brabant. Voor de totstandkoming van het stuk wordt afstemming gezocht met partners, zoals andere overheden en Midpoint Brabant. Het resultaat is de doorontwikkeling van het basisdocument van de ruimtelijke structuurschets tot een door verschillende partners in de regio gedragen ruimtelijke visie (met concreet uitvoeringsprogramma) van de regio Hart van Brabant (inclusief kanskaarten voor toerisme, groen en milieu als onderleggers). Het betreft een verbeelding waarop de ruimtelijke ambities na een integrale afweging in totaliteit zijn opgenomen. De verbeelding is in tekst toegelicht. Bij de visie is een uitvoeringsprogramma voor de komende jaren voor de ruimtelijke projecten opgenomen.

In de ruimtelijke (structuur)visie Hart van Brabant wordt ingegaan op die opgaven die regionaal van belang zijn. De regionale werkagenda is daarbij het kader op hoofdlijnen. Gedurende de verdere doorontwikkeling van de structuurschets wordt eveneens bepaald welke (formeel juridische) status aan de Ruimtelijke (Structuur)visie Hart van Brabant wordt gegeven.

In 2012 zijn voor dit project, middels een AB besluit, wethouder Sjef Verhoeven van de gemeente Goirle aangewezen als bestuurlijk trekker en Michel Tromp, gemeentesecretaris gemeente Goirle, als ambtelijk opdrachtgever. In afstemming met het programmabureau en voortbordurend op de situatie zoals deze al was is Liesbeth Trip benoemd als ambtelijk projectleider. Er heeft een aanbesteding plaatsgevonden waaruit een extern bureau gekozen is dat de visie moet gaan opleveren. Eind 2012 lag er reeds een conceptvisie, maar deze is door de projectdriehoek nog niet geschikt bevonden om aan te bieden aan het portefeuillehoudersoverleg en daarna aan het AB. Aangezien oplevering was voorzien in 2013 levert dit geen vertraging op in de projectplanning. En ofschoon in jaarschijf 2012 de kosten hoger uitvielen dan begroot, wordt voorzien dat de totale kosten voor dit project binnen begroting blijven.

2.3.6 Vitaal Leisure Landschap

Bijzondere aandacht krijgt de ontwikkeling van het platteland nu de reconstructie- en gebiedscommissies, die zich hier onder meer mee bezig hielden, in 2012 opgehouden zijn te bestaan. Voorgenomen werd om op basis van een in 2012 bij de provincie in te dienen bidbook, waarin de grote waarde van landschapskwaliteit voor het optimaal ontwikkelen van de in Hart van Brabant zo belangrijke vrijetijdssector centraal staat, in 2013 uitvoering van de plannen uit het bidbook aan de orde te laten zijn. Als voorwaarde voor uitvoering werd gesteld dat de provincie het Hart van Brabant zou aanduiden als 'netwerk met energie', hetgeen inhoudt dat (financiële) ondersteuning van de plannen door de provincie aan de orde is.

Een en ander wordt ondernomen in het licht van de koers die de provincie met het koersdocument 'De transitie van het Brabantse Stadteland – Een nieuwe koers' eind 2011 heeft uitgezet. De visie gaat uit van een betere samenhang tussen de economie, de leefbaarheid en gezondheid en een rijke natuur en een mooi landschap. De combinaties die Hart van Brabant hierin maakt gaan uit van samenwerking tussen burgers, ondernemers en overheid en plannen waarin de vrijetijdseconomie zich op een duurzame manier ontwikkelt binnen de landschappelijke kwaliteit.

2012 werden als bestuurlijk trekker wethouder Marieke Moorman van de gemeente Tilburg benoemd en als ambtelijk opdrachtgever Michel Tromp, gemeentesecretaris gemeente Goirle. In samenspraak met het programmabureau werd door hen als projectleider Inge Spijkers van de gemeente Goirle aangewezen.

De samenwerkende gemeenten in Regio Hart van Brabant hebben vervolgens samen met drie waterschappen (De Dommel, Aa en Maas en Brabantse Delta) en hun partners (ZLTO, Brabants Landschap, Natuurmonumenten, Milieuwerkgroep WNM Tilburg, de Brabantse Milieufederatie, Leisure Boulevard en Platform Langstraat) een bieding uitgebracht bij de provincie over de wijze waarop ze projecten willen gaan uitvoeren die bijdragen aan een vitaal leisure landschap. Middels ondertekening van een overeenkomst op de Hart van Brabantdag van 20 september 2012 door gedeputeerde Ruud van Heugten en wethouder Marieke Moorman gaf de provincie aan de regio als netwerk met energie te typeren.

In samenspraak met het programmabureau werd vervolgens een subsidieaanvraag ingediend bij de provincie die is gehonoreerd. De middelen die door de regio beschikbaar worden gesteld in 2012 en 2013 kennen hiermee in ieder geval een multiplier van 2. Omdat de middelen die de regio hiervoor al in 2012 beschikbaar had, nog niet zijn aangewend, maar wel als cofinanciering zijn opgevoerd in de subsidieaanvraag bij de provincie wordt voorgesteld deze over te hevelen naar 2013.

2.3.7. Landschappen van Allure

De transitie van het Brabantse platteland (zie 2.3.6) heeft een relatie met een ander voor Hart van Brabant belangrijk traject: Landschappen van Allure. De provincie investeert in de periode 2011-2016 tientallen miljoenen euro in de kansrijke landschappen die Brabant rijk is. De keuze om een groot bedrag te investeren in deze zogenaamde 'Landschappen van Allure' vloeit voort uit de Structuurvisie Ruimtelijke Ordening. Voor een goede invulling van de investeringen werkt de provincie samen met gemeenten, waterschappen, het lokale bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties.

Regio Hart van Brabant heeft de ambitie om in 2013 een subsidieaanvraag in te kunnen dienen bij de provincie voor het gebied De Nieuwe Heerlijkheid. Dit is een 5000 hectaren groot gebied aan de oostzijde van Tilburg, gelegen tussen het beekdallandschap van de Kampina en de Oisterwijkse Vennen en het stuifzand landschap van de Loonse en Drunense Duinen. Het vormt de poort naar het Groene Woud en het is de bedoeling het landschap verder te ontwikkelen tot een uitloopgebied voor de stad en een schakel tussen de stad en het Groene Woud, tot een toegankelijk, robuust en kleinschalig landschap waarin zowel cultuurhistorische elementen als de daaronder liggende ontginningsgronden een rol spelen.

Om de subsidieaanvraag kracht bij te zetten helpt het zeer om het concept en de visie te verbeelden. Daarvoor wordt een bureau ingehuurd dat tevens middels o.a. een expert meeting draagvlak probeert te organiseren bij stakeholders. Een gezamenlijke aanpak van de gemeenten in Hart van Brabant met het samenwerkingsverband het Groene Woud in dit traject, moet leiden tot stevige positie en een goede multiplier op de inzet van menskracht en middelen van de gemeenten.

In regionaal verband zijn wethouder Ruud van Eijkeren van de gemeente Loon op Zand aangewezen als regionaal bestuurlijk trekker van dit initiatief. Ambtelijk opdrachtgever is Frans van der Schoot, hoofd afdeling Ruimte van de gemeente Tilburg. Ambtelijk projectleider is Paul van Hoesel van de gemeente Tilburg.

De opdracht kon nog niet worden verstrekt in 2012, omdat het proces nog niet om die stap vroeg. Omdat de overtuiging sterk aanwezig is dat de regio de kans op mogelijkheid tot ontwikkeling van het gebied niet voorbij moet laten gaan en een reële kans heeft met een aanvraag een grote multiplier te behalen op ingezette regionale middelen en menskracht, wordt voorgesteld het bedrag dat voor deze opdracht voor 2012 beschikbaar was met hetzelfde doel over te hevelen naar 2013. De opdracht zal begin 2013 verstrekt kunnen worden.

2.3.8. Lobby bereikbaarheid

In de regio staan een viertal economische speerpunten centraal (Lesisure, Aearospace & Maintenance, Care en Logistics). De samenwerkende gemeenten willen deze sectoren maximaal faciliteren, zodat ontwikkelingsmogelijkheden optimaal worden benut, zowel in fysieke en planologische zin als ten aanzien van arbeidsmarktontwikkelingen, energie en duurzaamheid.

Vanuit het programma Verkeer & Vervoer ligt de nadruk op de fysieke en planologische invalshoek. Vanuit het programma wordt gestreefd naar een opwaardering van de A58 en A59, het Wilhelminakanaal en de industriehaven in Waalwijk. Hiermee wordt een gezamenlijke verdere ontwikkeling van de logistieke hot-spot Hart van Brabant in het geheel van de logistieke corridor Rotterdam – Venlo nagestreefd. Onder meer ten gevolge van de aanleg van de Tweede Maasvlakte wordt namelijk een verdere groei voorzien van de nu al belangrijke logistieke sector in Hart van Brabant. De verbetering van de ontsluiting is eveneens van belang voor de speerpuntsector Leisure in de regio.

Vanuit de regio Hart van Brabant is in 2012 een eensluidende strategie uitgedragen richting hogere overheden. De regio vormt hierdoor een eensgezinde samenwerkingspartner voor de provincie in het kader van de Logistieke Agenda Brabant en voor het Rijk. Ter bepaling van die strategie is onder meer een samenwerkingsovereenkomst gesloten tussen de gemeenten in de regio met de meeste logistieke bedrijvigheid: Waalwijk en Tilburg. In de door het programmabureau gefaciliteerde samenwerkingsovereenkomst 'De multimodale ontwikkeling van logistieke hot spot Hart van Brabant' hebben de gemeenten afspraken gemaakt over de verbreding en verdieping van het Wilhelminakanaal en over de verbetering van de bereikbaarheid over water van de logistieke bedrijventerreinen in Waalwijk. Ook de

opwaardering van de A58 en A59 en de actieve overheidsondersteuning van het Midpoint Brabant programma Logistics Cities zijn onderdeel van de afspraken die de gemeenten hebben gemaakt. De overeenkomst werd getekend op 31 maart 2012 op de Dag van de Logistiek in Waalwijk, op een lunchbijeenkomst die daarvoor door de stichting Oog voor Logistiek in samenwerking met Regio Hart van Brabant was georganiseerd.

Mede op basis van de overeenkomst werd bepaald dat het zwaartepunt van (bestuurlijke) regie op de opwaardering van de A58 bij de gemeente Tilburg ligt, bij wethouder Roel Lauwerier. Het zwaartepunt van (bestuurlijke) regie op de opwaardering van de A59 ligt bij de gemeente Waalwijk, bij burgemeester Kleijngeld. Ambtelijk opdrachtgever is gemeentesecretaris van Waalwijk, Arie de Wit. Als ambtelijk projectleider werd Harry van de Burgt benoemd.

Voor de A58 geldt dat gestreefd wordt naar uitvoering van de opwaardering in 2016 in plaats van na 2020. Om dit gerealiseerd te krijgen is in samenspraak met de overheid 'Zuidnet A58' opgericht; een initiatief van ondernemers (KvK Brabant / ZW Nederland, Bouwend Nederland en de BZW). Zuidnet A58 wil op een zeer innovatieve manier manager en exploitant van de A58 worden. Daarnaast kwam in 2012 ook de lobby voor de opwaardering van de A59 nadrukkelijk op de agenda vanuit het gemeenschappelijke belang van de gemeenten en de logistieke sector in Hart van Brabant van een goede ontsluiting van de regio. Actuele omstandigheden (voorgenomen bezuinigingen vanuit het Rijk) kunnen echter van grote invloed zijn op de behaalde resultaten.

Er was voor 2012 een klein bedrag gereserveerd voor lobbyactiviteiten. Dit bedrag bleek niet aangesproken te hoeven worden. Omdat eventuele kosten die gepaard gaan met de lobby in 2013 uit de begroting van GGA Hart van Brabant gedekt kunnen worden, kan het voor 2012 gereserveerde bedrag vrijvallen.

2.4 Regionale projecten met dekking buiten de Hart van Brabant begroting

Naast de projecten zoals beschreven in de voorgaande paragraaf –de projecten waarvoor binnen de begroting van Regio Hart van Brabant 2012 middelen waren vrijgemaakt- zijn er ook middels andere activiteiten en projecten belangrijke regionale stappen gezet. Deze projecten vinden hun dekking (in sommige gevallen vooralsnog) buiten de begroting van regio Hart van Brabant. Ze zijn niettemin in belangrijke mate het product van regionale publieke samenwerking. Onderstaand een toelichting op de behaalde resultaten per project.

2.4.1. MOED

Hart van Brabant beschouwt het ecologisch kapitaal als een onmisbaar instrument om te investeren in een duurzame toekomst. Geen economische ontwikkeling zonder duurzame ontwikkeling. Hart van Brabant maakt langs verschillende wegen werk van haar duurzaamheidsagenda. Het meest concrete regionale voorbeeld is de Midden-Brabantse Ontwikkelingsmaatschappij voor Energie en Duurzaamheid (MOED). MOED fungeert als spin in het web om allerlei nieuwe vormen van energiebesparing en energieproductie van de grond te helpen tillen en een kansrijke toekomst te bezorgen. MOED treedt daarbij op als regisseur, kennismakelaar en ontwikkelaar voor uiteenlopende projecten. Het richt zich met name op het bedrijfsleven en organisaties.

MOED is in 2011 begonnen als overheidsinitiatief van de gemeenten Tilburg, Waalwijk en Goirle. In het laatste kwartaal van 2012 is het initiatief volgens planning geëvalueerd door de eigen stuurgroep (die triple helix is samengesteld). De evaluatie is gedeeld en overgenomen in het portefeuillehoudersoverleg Milieu & Afval. Vervolgens is besloten het initiatief te continueren en te verbreden naar een echt regionale activiteit, waardoor het inzetbaar werd voor alle samenwerkende gemeenten. In 2012 werd het gefinancierd op basis van bijdragen van de initiatiefgemeenten. In 2013 vindt financiering plaats vanuit de begroting van Regio Hart van Brabant, een extra bijdrage van de gemeente Tilburg en MKB Nederland. De toezegging

voor de bijdrage door MKB Nederland werd in 2012 in een overeenkomst vastgelegd die tijdens de Hart van Brabantdag in Hilvarenbeek werd ondertekend.

Als bestuurlijk trekker namens de regio voor dit project treedt wethouder Berend de Vries op van de gemeente Tilburg. Hij wordt bijgestaan door wethouder Jan van Groos van de gemeente Waalwijk en wethouder Sjef Verhoeven van de gemeente Goirle, die zitting hebben in de stuurgroep van het initiatief, naast bedrijven en onderwijsinstellingen. Ambtelijk opdrachtgever is Karin Handstede, directielid van de gemeente Tilburg. Ambtelijk Projectleider is Pieter Biemans van de gemeente Tilburg. Er is een externe programmamanager aangesteld in de persoon van Herman Gels.

Omdat het programma zeer is gebaat bij betrokkenheid van alle drie de o's (ondernemers, onderwijs en overheid) wordt Herman Gels facilitair ondersteund door Midpoint Brabant, werkt hij vanuit dit kantoor en is het programma qua presentatie en communicatie naar buiten toe ondergebracht bij Midpoint Brabant. Omdat het programma ook gebaat is bij sturing en opdrachtgeverschap vanuit de triple helix is het de bedoeling het programma na 2013 ook organisatorisch bij Midpoint Brabant onder te brengen.

In 2012 zijn door MOED energiescans gedaan bij bedrijven, waarmee mogelijke kostenbesparingen in beeld zijn gebracht. Op basis van zogenaamde Green Deals konden bedrijven vervolgens besluiten om zelf de investeringen voor energiebesparing en –opwekking te dragen en dan direct de voordelen te toucheren. Ze konden ook voorfinanciering aanvragen waarbij de te boeken opbrengsten dienen ter financiering van de investering. Na verloop van tijd (na aflossing van de investering) gaat het voordeel dan over op het bedrijf. Het boekt dan zonder kosten op termijn een stijgend voordeel.

2.4.2. Regionaal Arbeidsmarktbeleid

In de zomer van 2010 is door de Hart van Brabant-besteders de 'Taskforce Arbeidsmarkt' opgericht. Deze Taskforce bestaat uit leden van de drie O's (Ondernemers, Onderwijs en Overheid). Zij hebben een top 10 van toekomstige regionale arbeidsmarktknelpunten vastgesteld met bijbehorende oplossingsrichtingen en dit in mei 2011 gepresenteerd in het rapport 'De regio werkt!'.

In mei 2011 hebben de Hart van Brabant-gemeenten een intentieverklaring getekend voor de start van de volgende fase. Deze fase staat in het teken van het onderzoek of de genoemde oplossingsrichtingen vertaald kunnen worden in een effectieve en realistische aanpak. Daartoe heeft adviesbureau BMC in opdracht van het bestuur van Hart van Brabant de periode juni-november 2011 met behulp van de leden van de Taskforce Arbeidsmarkt de genoemde oplossingen onderzocht op realisatiemogelijkheden. Op 15 december is groen licht gegeven voor het programma.

In 2012 is de colleges van de gemeenten in Hart van Brabant definitief om besluitvorming gevraagd over de inrichting, uitvoering en financiering van het programma en de actielijnen. De besluitvorming was positief zodat halverwege 2012 met de uitvoering van het regionaal arbeidsmarktprogramma begonnen kon worden.

Dekking voor het eerste jaar komt uit publieke middelen en is gevonden buiten de begroting van Regio Hart van Brabant. Bij een positieve evaluatie van het eerste jaar en bij een besluit tot continuering van het programma is dekking van de kosten vanaf halverwege 2013 voorzien in de begroting van Regio Hart van Brabant. Daartoe zijn reeds in 2012 een regionaal bestuurlijk trekker voor dit project benoemd in de persoon van wethouder Auke Blauwbroek van de gemeente Tilburg. Ambtelijk opdrachtgever en ambtelijk projectleider zijn Ronald van den Boom en Roy Willems van de gemeente Tilburg. Er is, conform plan, een externe programmamanager regionaal arbeidsmarktbeleid geworven en gevonden in de persoon van Peter van Ierland.

Omdat het programma zeer is gebaat bij betrokkenheid van alle drie de o's (ondernemers, onderwijs en overheid) wordt Peter van Ierland facilitair ondersteund door Midpoint Brabant, werkt hij vanuit dit kantoor en is het programma qua presentatie en communicatie naar buiten toe ondergebracht bij Midpoint Brabant. Omdat het programma ook gebaat is bij sturing en opdrachtgeverschap van de triple helix is het de bedoeling het programma in de loop van 2013 ook organisatorisch bij Midpoint Brabant onder te brengen.

De drie pijlers van het programma waar in 2012 aan is gewerkt zijn:

- Één werkgeversbenadering: de inzet van bedrijfsadviseurs van de partners in de sector servicepunten van het Werkplein levert een beter, toekomstgericht advies op aan werkgevers over arbeidsmarktontwikkelingen.
- Intensiever samenwerking tussen onderwijs & bedrijven: daarbij naast aandacht voor nieuwe medewerkers ook focus op zittend personeel ('een leven lang leren').
- Een overlegstructuur van de drie O's voor afstemming van de economische-, onderwijstechnische- en arbeidsmarktagenda. Zo wordt arbeidsmarktbeleid op alle relevante tafels belangrijk en komen acties van de plank.

2.4.3 Samenwerking Regio Hart van Brabant – Regio Orange County Florida

Tijdens de door Midpoint Leisure Boulevard georganiseerde en door Regio Hart van Brabant ondersteunde economische missie naar de leisurebeurs IAAPA in de VS in november 2012, hebben de samenwerkende gemeenten van Regio Hart van Brabant een samenwerkingsovereenkomst getekend met de regio Orange County in Florida. Centrumstad in de regio Orange County is Orlando dat met haar pretparken, hotels en andere attracties en ruim 55 miljoen bezoekers per jaar met recht de leisure hoofdstad van de wereld genoemd mag worden.

De samenwerking tussen de twee regio's wordt aangegaan met het oog op de in beide regio's zeer sterk vertegenwoordigde vrijetijdseconomie en de overtuiging dat deze voor beide partijen een win-win situatie oplevert. Voor de regio Hart van Brabant moet de bestuurlijke samenwerking met Orange County het economische stimuleringsprogramma Midpoint Leisure Boulevard extra kracht bij zetten.

Doel van de afgesproken samenwerking is concrete resultaten te behalen door gezamenlijke activiteiten op te pakken op het gebied van wederzijdse investeringsbevordering, kennis en ervaring uit te wisselen op het vlak van innovatie en regionale clusterontwikkelingsaanpak en door het bevorderen van samenwerking tussen onderwijsinstellingen in de Verenigde Staten en in Brabant. Deze drie samenwerkingslijnen worden in 2013 uitgewerkt en zo veel mogelijk geïmplementeerd onder aansturing van Midpoint Brabant. Regio Hart van Brabant zal in ieder geval faciliterend optreden bij het doen van een zogenaamde 'Partners in International Business Aanvraag' bij het ministerie van EL&I. Op deze wijze wordt mogelijk extra (financiële) ondersteuning verkregen voor de implementatie van de samenwerking.

Paragrafen

Met de invoering van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) in 2004 zijn met betrekking tot de verslaggeving een aantal verplichte paragrafen –beleidsuitgangspunten van beheersmatige activiteiten- voorgeschreven, te weten: belastingen; verbonden partijen; onderhoud kapitaalgoederen; weerstandsvermogen; financiering en bedrijfsvoering. Niet alle paragrafen zijn van toepassing voor Regio Hart van Brabant.

3.1 Weerstandsvermogen

De mate waarin de gemeenschappelijke regeling in staat is om financiële tegenvallers op te vangen om de taken voort te kunnen zetten noemen we het weerstandsvermogen. De risico's, die niet verzekerd zijn of afgedekt door reserves, voorzieningen of overige middelen zijn van belang voor de bepaling van het weerstandsvermogen. Tegenover deze financiële risico's staat de weerstandscapaciteit. Deze capaciteit betreft (financiële) middelen waarover de gemeenschappelijke regeling kan beschikken om risico's te kunnen opvangen zonder dat de inzet van deze (financiële) middelen noodgedwongen leidt tot beleidswijzigingen. Het begrip weerstandsvermogen gaat derhalve over de verhouding tussen deze risico's en de weerstandscapaciteit, zodat de gezondheid van de financiële positie van de gemeenschappelijke regeling kan worden bepaald, nu en op termijn.

3.2 Financiën

De treasuryfunctie ondersteunt de uitvoering van de programma's en omvat de financiering van beleid en het uitzetten van geldmiddelen die niet direct nodig zijn. Mogelijkheden om substantiële rentevoordelen te genereren door middel van intensieve invulling van het treasurybeleid worden voor Regio Hart van Brabant binnen de kaders van de Wet FIDO zeer gering geacht.

3.3 Weerstandsvermogen en financiën bij Regio Hart van Brabant

Door de invoering van de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) dient vorm en inhoud te worden gegeven aan de treasuryfunctie. Het belangrijkste van de wet is het beheersen van risico's. Voor een beoordeling van de financiële positie van een organisatie is niet alleen de huidige situatie van belang. Ook de toekomstige ontwikkelingen en risicofactoren dienen hierbij betrokken te worden.

De vermogenspositie van Regio Hart van Brabant bestaat uit een bescheiden vrije reserve die maximaal 10% van het volgende begrotingsjaar bedraagt. Daarnaast zijn er een aantal bestemmingsreserves.

Bij Regio Hart van Brabant zijn verder geen vaste activa, voorzieningen of vreemd vermogen aanwezig en worden deze ook voor de nabije toekomst niet verwacht. Regio Hart van Brabant heeft alleen een rekening-courant verhouding met een bankinstelling waarmee alle financiële mutaties worden afgewikkeld. Enig risico is er niet waardoor bij Regio Hart van Brabant een treasurystatuut ontbreekt.

3.4 Bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering heeft als reikwijdte de organisatie van Regio Hart van Brabant, hetgeen niet alleen de ambtelijke organisatie maar ook de bestuurlijke organisatie omvat. De burger verwacht van een gemeente dat gemeentelijke middelen rechtmatig, doelmatig en doeltreffend besteed worden, dat de gemeente een betrouwbare partner is en transparant is. Deze verwachtingen zijn tevens criteria voor de bedrijfsvoering.

Regio Hart van Brabant is een overlegplatform waarbinnen de deelnemende gemeenten - uitgaande van het beginsel van autonomie van het lokale bestuur - de regionale samenwerkingsmogelijkheden op allerlei gebied onderling bespreken en daar vorm aangeven, omdat de samenhang van een aantal strategische en ordenende taken daarom vraagt. Er is sprake van een lichte overlegstructuur als kader om de feitelijke samenwerking in portefeuillehoudersoverleggen, op collegeniveau, vorm te geven.

De bedrijfsvoering ondersteunt de uitvoering van het overlegplatform van Regio Hart van Brabant. De verantwoordelijkheid voor de organisatie berust primair bij het algemeen bestuur. De burgemeesters van de acht deelnemende gemeenten vormen het algemeen bestuur. Het secretariaat bestaat uit een programmamanager (voorheen ambtelijk secretaris) in dienst van de gemeente Tilburg en een administratieve ondersteuner (voorheen een secretaresse) vanaf 1 november 2012 in dienst van Midpoint Brabant. Het secretariaat, ter ondersteuning van het algemeen bestuur, de bestuurlijk secretaris en de voorzitter, alsmede de facilitering en coördinatie van portefeuillehoudersoverleggen en hun voorzitters en de kring van gemeentesecretarissen, bestaat uit 1,40 fte.

Jaarrekening

Balans per 31 december

ACTIVA	2012 €	2011 €
VLOTTENDE ACTIVA		
Overige vorderingen en overlopende activa BWS	0	64.350
Overige vorderingen en overlopende activa ROM	2.275	4.900
LIQUIDE MIDDELEN		
Rekeningen-courant bank en gemeente	78.030	1.091.197
Rekeningen-courant bank en gemeente ROM	993.202	71.242
TOTAAL	1.073.507	1.231.689

(voor bestemming resultaat)

PASSIVA	2012 €	2011 €
EIGEN VERMOGEN		
Algemene reserve	18.043	19.484
Bestemmingsreserve Sociale Innovatie	0	26.813
Bestemmingsreserve Werkagenda	586.029	5.639
Reserve BWS	56.241	1.103.102
Nog te bestemmen resultaat boekjaar	129.348	6.264
LANGLOPENDE SCHULDEN		
Verplichtingen BWS	22.246	52.445
VLOTTENDE PASSIVA		
Schulden en overlopende passiva	261.600	17.942
TOTAAL	1.073.507	1.231.689

Programmarekening

Omschrijving programma	Raming begrotingsjaar vóór wijziging			Raming begrotingsjaar ná wijziging			Realisatie begrotingsjaar		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Algemeen Bestuur	180.433	184.160	-3.727	180.433	289.660	-109.227	182.708	238.397	-55.689
Arbeidsparticipatie			0			0			0
Economische Zaken, Recreatie & Toerisme			0		110.000	-110.000		64.448	-64.448
Milieu & Afval			0			0			0
Maatschappelijke Ontwikkeling & Jeugd, Jeugdgezondheidszorg			0			0			0
Ruimtelijke Ordening & Volkshuisvesting			0		86.000	-86.000		47.014	-47.014
Verkeer & Vervoer			0		15.000	-15.000		0	0
Onderuitputting projecten			0		-20.000	20.000		0	0
Programma Uitvoering BWS	2.500	2.500	0	2.500	2.500	0	24.967	3.725	21.242
Subtotaal programma's	182.933	186.660	-3.727	182.933	483.160	-300.227	207.675	353.585	-145.910
Algemene dekkingsmiddelen	182.933	186.660	-3.727	182.933	483.160	-300.227	207.675	353.585	-145.910

Toevoeging/onttrekking aan reserves:

Programma Algemeen Bestuur	0	0	0	85.500	0	296.500	85.500	0	85.500
Arbeidsparticipatie			0			0			0
Economische zaken, Recreatie & Toerisme			0	110.000			110.000		110.000
Milieu & Afval			0						0
Maatschappelijke Ontwikkeling & Jeugd, Jeugdgezondheidszorg			0						0
Ruimtelijke Ordening & Volkshuisvesting			0	86.000			86.000		86.000
Verkeer & Vervoer			0	15.000			15.000		15.000
Programma Uitvoering BWS	0	0	0	0	0	0		21.242	-21.242
Subtotaal mutaties Reserves	0	0	0	296.500	0	296.500	296.500	21.242	275.258
Resultaat na bestemming	182.933	186.660	-3.727	479.433	483.160	-3.727	504.175	374.827	129.348

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 2012

Algemeen

Regio Hart van Brabant is een overlegplatform waarbinnen de deelnemende gemeenten de regionale samenwerkingsmogelijkheden op velerlei gebied onderling bespreken en daaraan vormgeven, omdat de samenhang van een aantal strategische en ordenende taken daarom vraagt. Voor verdere toelichting wordt verwezen naar het jaarverslag.

Wettelijke voorschriften

Regio Hart van Brabant (voorheen ROM) is een openbaar lichaam op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) waarin acht gemeenten op vrijwillige basis samenwerken.

Voor de verslaggeving van gemeenschappelijke regelingen is vanaf 2004 het Besluit begroting en verantwoording (BBV) provincies en gemeenten van kracht. De jaarrekening is conform deze voorschriften samengesteld.

Als gevolg van de voorgenomen opheffing van het Samenwerkingsverband Midden-Brabant heeft de gemeente Loon op Zand met ingang van 1 januari 1999 het budgetbeheer Besluit woninggebonden subsidies (BWS) overgenomen, uitgezonderd de gemeente Tilburg die zelfstandig budgetbeheerder is. De financiële mutaties als gevolg van de uitvoering van deze wettelijke taak en de verslaggeving daarover in de jaarrekening van Regio Hart van Brabant worden aangeleverd door de gemeente Loon op Zand die namens Regio Hart van Brabant als budgetbeheerder BWS optreedt.

Waarderingsgrondslagen

De jaarrekening wordt opgemaakt met inachtneming van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten. De activa en passiva die betrekking hebben op het Besluit woninggebonden subsidies (BWS) zijn gewaardeerd tegen nominale waarden.

De overige activa en passiva zijn eveneens gewaardeerd tegen nominale waarden.

Grondslagen voor resultaatbepalingen

In de exploitatierekening worden de lasten en baten verantwoord die voortvloeien uit de activiteiten van Regio Hart van Brabant en van de uitvoering van het BWS.

De lasten en baten worden zoveel mogelijk toegerekend naar het boekjaar waarop ze betrekking hebben en waarin de prestaties zijn geleverd.

BTW

De betaalde btw in het boekjaar wordt na afloop van het boekjaar door de deelnemende gemeente via de doorschuifregeling gecompenseerd.

Resultaat 2012

De jaarrekening 2012 van Regio Hart van Brabant sluit met een nadelig resultaat voor bestemming van € 145.910, op reserves is reeds een bedrag van € 275.258 gemuteerd (onttrokken aan reserves) waardoor een nog te bestemmen resultaat van € 129.348 voordelig resteert. Dit is als nog te bestemmen op de balans gepresenteerd. Een voorstel tot bestemming is in de jaarrekening opgenomen.

Toelichting op de balans per 31 december

BWS

Met ingang van 2001 worden de cijfers verantwoord via het ROM (thans Regio Hart van Brabant). Deze jaarcijfers zijn overigens budgettair neutraal voor Regio Hart van Brabant.

ACTIVA	2012	2011
	€	€
<u>Vorderingen en overlopende activa</u>		
<i>Vorderingen:</i>		
Rabo, rente zakelijke spaarrekening	2.275	438
Gemeente Loon Op Zand, voorgesloten advieskosten BWS	0	4.462
<i>Overlopende activa:</i>		
Gemeente Oisterwijk inzake BWS	0	38.378
Nog te ontvangen rente	0	25.972
Overige	0	0
Totaal einde boekjaar	<u>2.275</u>	<u>69.250</u>
<u>Liquide middelen</u>		
Rabobank (rekening courant en spaarrekening)	993.202	71.242
Rekening-courant gemeente Loon op Zand inzake BWS	78.030	1.091.197
Totaal einde boekjaar	<u>1.071.232</u>	<u>1.162.439</u>

PASSIVA	2012	2011
	€	€
<u>Algemene reserve</u>		
Saldo begin boekjaar	19.484	18.001
<i>Toevoegingen in het boekjaar:</i>		
- Bestemming resultaat voorgaand boekjaar	6.264	7.122
	<u>25.748</u>	<u>25.123</u>
 <i>Onttrekkingen in het boekjaar i.v.m. bereiken maximale omvang algemene reserve:</i>		
Toevoeging aan bestemmingsreserve Werkagenda	7.705	5.639
Saldo einde boekjaar	<u>18.043</u>	<u>19.484</u>
 <u>Bestemmingsreserve Sociale Innovatie</u>	2012	2011
Saldo begin boekjaar	0	26.813
<i>Toevoegingen in het boekjaar:</i>		
- Onttrekking algemene vorig jaar boekjaar i.v.m. bereiken maximale omvang.	0	0
Saldo einde boekjaar	<u>0</u>	<u>26.813</u>

Bij het vaststellen van de jaarrekening 2009 is besloten om een bedrag van € 26.813 te reserveren voor de bestemmingsreserve Sociale Innovatie. Op 8 maart 2012 heeft het algemeen bestuur besloten deze middelen toe te voegen aan de reserve werkagenda.

<u>Bestemmingsreserve Werkagenda</u>	2012	2011
Saldo begin boekjaar	5.639	0
<i>Toevoegingen in het boekjaar:</i>		
- Overboeking van Algemene reserve	7.705	
- Overboeking van reserve Sociale Innovatie	26.813	
- Overboeking van reserve BWS	842.372	5.639
- Onttrekkingen	296.500	
Saldo einde boekjaar	<u>586.029</u>	<u>5.639</u>

Bij het vaststellen van de jaarrekening 2010 is besloten om een bedrag van € 5.639 te reserveren voor de bestemmingsreserve Werkagenda. In het AB van 8 maart 2013 is besloten het saldo van de reserve Sociale Innovatie hieraan toe te voegen.

<u>Reserves BWS</u>	2012	2011
Risicoreserve begin boekjaar	1.103.102	1.080.899
Toevoeging reserve vrijvallende middelen	21.242	22.203
Uitbetaling aan deelnemende gemeenten	- 225.731	
Overboeking reserve werkagenda	- 842.372	0
Risicoreserve einde boekjaar	<u>56.241</u>	<u>1.103.102</u>
 Nog te bestemmen resultaat boekjaar	<u>129.348</u>	<u>6.264</u>

Het resultaat 2012 ad € 129.348 is ter nadere besluitvorming over de bestemming afzonderlijk op de balans gepresenteerd.

	2012	2011
	€	€
<u>Verplichtingen BWS</u>		
Saldo begin boekjaar	52.445	235.310
Mutaties in het boekjaar	30.199	182.865
Saldo einde boekjaar	<u>22.246</u>	<u>52.445</u>
<u>Nog te betalen bedragen</u>		
Raming kosten controle jaarrekening 2012 (2011: controle en administratie)	3.745	4.000
Midpoint/ gemeente Tilburg (afrekening 2012 - 2011)	168.031	3.948
Efteling (Hart van Brabant-dag 15 december)	0	8.740
Spronck (verslaglegging HvB-dag 15 december)	0	1.237
Afrekeningsverschillen voorgaande boekjaren	0	0
Overige	<u>89.824</u>	<u>17</u>
Totaal einde boekjaar	<u>261.600</u>	<u>17.942</u>

Toelichting op de programmarekening 2012

BATEN IN EURO	Begroting na wijziging 2012	Werkelijk 2012	Werkelijk 2011
<i><u>Programma Algemeen bestuur</u></i>			
Bijdrage deelnemende gemeenten	175.433	175.433	182.342
Overige bijdrage diverse gemeenten	5.000	5.000	5.000
Renteopbrengsten bank	0	2.275	438
<i><u>Programma uitvoering BWS</u></i>			
- Bijdragen aan gemeente Loon op Zand uitvoering BWS	2.500	1.825	23.722
- Rente rekening-courant	0	21.866	25.972
- Vrijval verplichtingen BWS	0	1.276	26.775
Totaal	182.933	207.675	264.249

LASTEN IN EURO	Begroting na wijziging 2012	Werkelijk 2012	Werkelijk 2011
<i><u>Programma Algemeen Bestuur</u></i>			
Apparaatskosten	146.215	153.856	126.300
Secretariaatskosten	1.409	428	129
Administratiekosten Regio HvB	10.000	10.000	0
Overige specialistische dienstverlening	6.000	3.600	5.115
Doorschuif BTW BTW Compensatiefonds	28.809	13.138	28.071
Reguliere uitgaven HvB	79.727	47.078	0
Opzet relatiebeheersysteem en opleidingskosten	17.500	10.300	21.901
<i><u>Programma Econ. Zaken, Recreatie & toerisme</u></i>			
Opstellen projectplannen leisure	20.000	28.648	
Onderzoek slow food-slow recreatie	20.000	0	
Aerospace en maintenance campus	45.000	35.800	
Planvorming civiel medegebruik luchtmachtbasis	25.000	0	
<i><u>Programma Ruimtelijke Ordening & Volkshuisvesting</u></i>			
Regionale ruimtelijke visie 2030	40.000	47.014	
Opstellen bidbook plattelandsontwikkeling	20.000	0	
Landschappen van allure	26.000	0	
<i><u>Programma verkeer & vervoer</u></i>			
Lobby A58, A59 en N65	15.000	0	
Onderuitputting projecten	-20.000	0	0
<i><u>Programma uitvoering BWS</u></i>			
- Uitvoering BWS via gemeente Loon op Zand	2.500	1.825	23.722
- Rente vrijval en rente betalingen	0	1.703	30.528
Onvoorzien / diversen	0	197	16
Totaal	483.160	353.585	235.782

Resultaat voor bestemming	N 300.227	N 145.910	V 28.467
----------------------------------	------------------	------------------	-----------------

Mutaties in reserves	2012	2012	2011
	Begroting na wijziging	Werkelijk	Werkelijk
	€	€	€
<i><u>Programma Algemeen Bestuur</u></i>			
Onttrekking reserve Werkagenda	85.500	85.500	1.441
<i><u>Programma Econ. Zaken, Recreatie & toerisme</u></i>			
Onttrekking reserve Werkagenda	110.000	110.000	
<i><u>Programma Ruimtelijke Ordening & Volkshuisvesting</u></i>			
Onttrekking reserve Werkagenda	86.000	86.000	
<i><u>Programma verkeer & vervoer</u></i>			
Onttrekking reserve Werkagenda	15.000	15.000	
<i><u>Programma uitvoering BWS</u></i>			
Toevoeging aan de risicoreserve BWS		- 21.242	0
Totaal resultaatbestemmingen			
NOG TE BESTEMMEN	N 3.727	V 129.348	V 29.908

Toelichting op de baten

Ontvangen bijdragen 2012	2012		2011
	Inwoners	Bijdrage	Bijdrage
Dongen	25.101	11.295	11.769
Gilze en Rijen	25.763	11.593	12.199
Goirle	22.807	10.263	10.694
Hilvarenbeek	15.033	6.765	7.035
Loon op Zand	22.975	10.339	10.813
Oisterwijk	25.734	11.580	12.132
Tilburg	206.234	92.805	96.213
Waalwijk	46.206	20.793	21.487
Subtotaal	389.853	175.433	182.342
Heusden		2.500	2.500
Baarle Nassau		2.500	2.500
Totaal		180.433	187.342

Resultaat bestemming

Totaal resultaat vóór bestemming	N 145.910	V 28.467
	€	€
Mutaties in de reserve		
- Toevoegen aan de reserve BWS	21.242	22.203
- Onttrokken aan de reserve Werkagenda	- 296.500	
- Toevoeging/ onttrekking algemene reserve		-1.441
 Nog te bestemmen	 129.348	 V 28.467

Vaststellingsbesluit

Vastgesteld door het Algemeen Bestuur van Regio Hart van Brabant

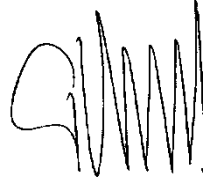
Tilburg, 18 april 2013

De bestuurlijk secretaris,

S.P.H.M. Dirven - Van Aalst

De voorzitter,

Mr. P.G.A.
Noordanus

OVERIGE GEGEVENS

Algemene reserve, voorstel resultaatbestemming

In artikel 29, lid 7, van de Gemeenschappelijke regeling is bepaald dat de omvang van de algemene reserve ten hoogste 10% mag omvatten van de begroting van het jaar, volgend op het jaar waarop de rekening betrekking heeft.

De omvang van de algemene reserve per 31 december 2012 is niet hoger dan de vastgestelde maximale omvang.

De becijfering daarvan is als volgt:

	2012	2011
Saldo algemene reserve per 31 december 2012	18.043	19.484
Bij: nog te bestemmen resultaat 2012	129.348	6.247
Omvang algemene reserve na bestemming	147.391	25.748
Voorstel storting in reserve werkagenda	-129.348	
Omvang algemene reserve na voorstel	18.043	25.748
Maximale omvang van algemene reserve mag 10% zijn	115.147	18.043
Overschrijding van de maximale omvang	nvt	7.705

Aan het algemeen bestuur zal worden voorgesteld € 129.348,- toe te voegen aan de reserve voor het uitvoeren van de 'Regionale Werkagenda en hiervan € 66.000,- toe te voegen aan de begroting 2013.

Overhevelingsvoorstel:

Het AB besluit:

- Onderzoek Slow food / Slow recreatie € 20.000,- ;
- Vitaal Leisure Landschap € 20.000,- en
- Landschappen van Allure € 26.000,-

in overeenstemming met de voorstellen uit paragraaf 2.3.2, 2.3.6 en 2.3.7 uit het jaarverslag via de reserve werkagenda toe te voegen aan de begroting 2013.